

бажанії поправи стану селянъ, але власне зъ недальства и лѣнивства въ збираню матеріяльвъ и дать, необходимыхъ для якои небудъ хосеніон працъ реформовои.

Мимо такъ важныхъ основныхъ недостачъ сен реформовои працъ почивае однакожъ на пасъ обовязокъ, розглупитись въ тѣмъ, що робитись, чи доперва має зробитись задя ратунику нашого селянства.

ДОПИСИ.

Зъ Вѣднія.

(M.) (Дотація духовенства.) Жде, не дождеси наше духовенство получениа свои дохъ. Отъ довгихъ лѣтъ обѣцяно полѣшити дотацію духовенства, предложеніе напѣть передъ трема роками отповѣдный проектъ закона, та показалось, що обѣцянка осталась на папері. Недавно говорено про те, що остаточніе полагодженье справы дотаціи духовенства стѣтило великий перешкоды, именно задя некористного стану финансіи. И справѣдѣвъ выходить на те, що прійдеси еще довго ждати, поки си спраша остаточно полагоджиться. Всѣлякій провизорія у насъ не першина, такъ и не диво, що ѿ тутъ прійшлоси шукати тымчасового выходу въ клопоту въ провизоричай уставѣ. Дня 9 с. м. виѣсь гр. Ришардъ Клемъ-Мартиницъ въ конгралъномъ выдали проектъ такои провизоричай уставы, который вамъ оттутъ подаю въ дословномъ перекладѣ:

Арт. I. Ажъ до часу перенеденія остаточніи регуляціи дотаціи католицкого духовенства въ законодавчай дорозѣ мають обовязувати слѣдуючай провизоричай постановы:

§. 1. Самостойнимъ католицкимъ душтаровникамъ и системизованымъ сотрудникамъ доповненіяся конгруа, о сколько она не має покрыти въ доходахъ, сполученыхъ съ духовнымъ урядомъ, въ религійныхъ фондахъ (тимъ удержуясь рѣжніца поодинокихъ рел. фондовъ, а не береси всѣ фонды яко одинъ фондъ религійный. Пр. Допис.), а где тіи не выстарчаютъ, въ державныхъ фондахъ. Подъ словомъ „самостойніи душтаровники“ слѣдує розумѣти всѣхъ тыхъ духовныхъ, который на підставѣ каноничномъ інституціи черезъ дієцезального епископа мають право и обовязокъ въ певніи католицкіи громадѣ сповінти душтаровництво. Подъ „сотрудниками“ слѣдує розумѣти тыхъ духовныхъ, который черезъ дієцезального епископа суть придѣленіи самостойніи душтаровникамъ для ихъ підмоги въ душтаровництвѣ.

§. 2. Конгруа (das standesgemässse Ministratoreinkommen) означається на чистъ въ Арт. I-омъ означенный для країнъ заступленыхъ въ радѣ державніи посли шемату, долученого до сен уставы.

§. 3. Чи и о сколько въ поодинокихъ случаахъ має мати мѣсце після §. 1. доповненіе конгруа, о тѣмъ буде рѣшати країна властъ политична въ порозумѣнію съ епископами на підставѣ фасії, яко мають предложитись. Способъ, въ якій належить фасіонувати приходы и розходы, буде означенный въ дорозѣ розпорядженія. Яко засада при тѣмъ має обовязувати:

жено вразъ съ поклоню въ могилу, то тымъ вдѣльвъ бы и бѣльше, яко всякий мои власніи труди." Такъ високо ставить бѣгъ лагодній и поиний любви судъ своїхъ жїнки понадъ вислѣдки свого власного, поважного мыслена.

Якужъ рѣжнію бачимо, коли порбнажмо духовній розвой дѣвчины съ розвоемъ хлопця?

Выймѣть въ исторіи розвою дорастаючого хлопця добу герончихъ идеаловъ, продовжѣть троха лѣтъ дитини, а оттакъ представте себѣ перехѣдъ дѣвчины въ добу романтичихъ идеаловъ, перехѣдъ дѣвчины-дитини толькъ съ троха яснѣйшимъ судомъ, — такъ будете мати исторію розвою дѣвчины. Тому то выдаєся менъ блудомъ, вводити дѣвчата въ науку класичныхъ наукоў, яко се вже въ Вѣдні новійшиими часами стало модою. Що може дѣвчинѣ подати гимназія? Гимназія основується на розвою герончихъ идеаловъ, що зовсімъ чужій цѣлому душевному направленю дѣвчины.

Тому то рѣшучо ганю се новійши розподілъ россійскаго правительства, которое, яко менъ говорено, завело латинскіи школы (гимназіи) для дѣвчатъ. Дѣвчинѣ треба подати всѣмъ щоиншого: доббрій найкрасії юбрївъ новочасныхъ літературъ, музику, змѣсь для штуки, однімъ словомъ „змѣсть для краси“. Всੇ, що може украсити, обогатити, улагодити и ублагородити чувство, то треба подати дѣвчинѣ.

Та на першомъ мѣсци и тутъ останеся —

1) що до доходь: що лише тепер су-ществуючай обезпечений доходы (die gesicherten Bezüge) мають вчислитися, отже а) чистий доходъ въ грунту въ такої високости, въ якій сей доходъ въ дотычніхъ грунтѣ при вимѣрѣ нового податку грунтового установи-но; б) чиншевий доходъ въ винайнятыхъ будынкѣвъ въ своїй дѣйствій високости, по отчисленію квоты въ sarta tecta вольної отъ податку; с) доходъ въ капиталовъ и ужиточ-ныхъ правъ; д) стаї ренты и дотаціи въ грошахъ, въ грошевихъ вартостяхъ або нату-ральнихъ (тій послѣдній обчислений після пере-сѣчніхъ торговихъ цѣнъ по отчисленію 10% бѣгъ доходу яко коштівъ стягненія). Вы-нятково можна при доходахъ підъ с) и д) за кошта стягнанія малозначніхъ бѣготківъ отъ капиталовъ и ренты признаніи въ ласки отвѣдну квоту отчисления (ein entsprechender Ab-schlag); е) доходъ въ надвишни парохіальніо-церковніи маєтку, о сколько така надвишка за призволеніемъ дієцезального епископа и па-траона може бути на се ужита; ф) спітракиль-ніи належності (Stohlgemüllen) въ пересѣчній сумѣ, означений съ увагданіемъ на число душъ приходою людности и мѣсцевихъ от-ношень и законныхъ приписовъ. Если въ сей способъ обчислений спітракильний доходы выносять менше яко 50 зр., то не маються вчи-слити въ конгруу; г) доходъ въ всѣхъ пе-редъ введеніемъ сен уставы въ певній сумѣ фундованихъ службъ божихъ и отправъ (Mess-stipendien), если въ фундаційній грамотѣ не виключено вчислена до конгруу.

2) що до выдатковъ: що всѣ съ веде-ньемъ дому и господарства на грунтѣ по-лученій выдатки не мають бути вчислени. Натомістъ слѣдує вчислити: а) державній, країній, півѣтровъ и громадскіи податки и данини, опла-чуваній бѣгъ виказаного доходу, яко такожъ еквивалентъ (Gebühren-Aequivalent); б) выдатки канцелярійніи и выдатки сполученій съ ве-деніемъ деканального уряду въ сумѣ, которая буде означена въ дорозѣ розпорядженія; с) данини (Leistungen) въ грошахъ або грошевій вартости, который оширяются на якомъ правидель-титулѣ; д) если сума службъ підъ 1. g) означеніхъ, до року отправленихъ перевышеши число службъ, которые має означитися въ порозумѣнію съ дієцезальнымъ епископомъ, — до-ходъ въ тихъ службъ, который душтаровникъ мусить бѣгутити другимъ священикамъ до отправъ; е) будовляній выдатки на приходскіи мешкальніи и господарскіи домы після нормъ установленихъ въ поодинокихъ краяхъ.

§. 4. Для тихъ приходівъ, которыхъ су-ществование въ порозумѣнію съ дієцезальнымъ епископомъ буде увание яко непотрѣбне для душтаровництва, доповненіе дотаціи въ религійныхъ фондахъ (§. 1.) не буде мати мѣсци.

§. 5. Провизоры опорожненіхъ приход-довъодержаютъ плату въ религійного фонду. Плата провизорія стосується після високости конгруу, яко установлена для дотычнаго при-хода въ мыслѣ § 2., и выносить при приходахъ съ конгруою до 500 зр. — 30 зр. мѣсично, при приходахъ съ кон. до 600 зр. — 40 зр. мѣсично, при приходахъ съ кон. 700—900 зр. — 50 зр. мѣсично, а при приходахъ съ кон. 1000 зр. и бѣльше — 60 зр. мѣсично. Таку же саму плату одержаютъ такожъ администраторы при-

мати. Она надає печать и знамя цѣлому душевному и чувственному направленю дѣвчини, що живъ и виростає підъ її опекою и охороною, и я признаюсь, що єще рѣдко до вицьтія и єть однімъ короткімъ реченью столько світлової мудрости, яко въ слѣдуючомъ, виняткѣ въ одномъ старовѣтній книжці: „Хочешь найти себѣ добру жїнку, глядай дочки доброї матери“.

Такъ мы дойшли до сен хвилѣ того вы-бору; съ сего хвиле не только кончилася вис-кованіе молодїжі, але й самі родичи чують, що дойшли до вершина свого житя, и що тѣперь починають сходити у дѣлъ.

Въ нѣмецкій літературѣ есть одна малая цінна перла, похвальна бесѣда старенького Іоана Гримма на „Старостѣ“, похвальна бесѣда старціи старости. Онь пригадув слова, якихъ передъ майже півстѣсіть лѣтами ужинъ поетъ Гуго Тримбургъ, що порбнанъ стареть съ члодою, утомленою, обтиженою медомъ, що пе-редъ дощемъ втікає до дому.

И намъ всѣмъ, старымъ и молодымъ, — всѣмъ бажаю дожити томъ хвилѣ, що ви могли прирізнати себе до такої спрацьованої члоди, и що бѣльше съ ідичностю, яко вы чуете для вашихъ родичіївъ, станула цири и рівно велика ідичность вашахъ дѣтей для васъ.

2) що до доходь: Ехітгено-провизоры одержаютъ ре-мунацію, которая має означитися бѣгъ случаю до случаю, але нѣкога не може перевышеши 2/3 азычайної платы провизорія.

§. 6. Душтаровникамъ, который безъ пла-снови вини стались неспособными до службы (Deficienten), має вимѣртити пенсія (Ruhge-halt) o 25% вище бѣгъ дотеперь одержувано або після существуючихъ приписовъ и доте-перѣшніхъ взычайної обчислени, если они що найменше черезъ 10 лѣтъ були чинными въ душтаровництвѣ. Се доповненіе (пенсія) послѣдує въ религійныхъ фондахъ, а если тіи не выстарчаютъ, въ державныхъ фондахъ.

§. 7. На приходы, который належать до я-кого монашеского або спѣтского товариства, не мають вистосованіи §§ 1, 3, 5 и 6, яко довго се товариство має достаточній средст�ъ, щоби подати свою душтаровникамъ вѣднію конгруу, а взаємно минимальну пенсію.

§. 8. Доповненія конгруу и підධесненія пенсій, установленій провизорично въ Арт. I. мають вйтити въ життя въ 1-му січнѣ 1882 р.

§. 9. Переведеніе сен уставы поручаетъ министрови прослѣїти и вѣроисповѣданіи и ми-нистрови финансіи.

Зъ шемату уложеного въ мыслѣ §. 1. Арт. I. виїмаю лише уступы дотычній нашого ду-ховенства.

IV. Для Буковини и Побережа.

для самост. душтаровни- для сотруд-
для публ. вѣдніи никами

1. Въ Тріестѣ	1200 зр.	400 зр.
2. Въ Чернівцяхъ	1000 " .	400 "
3. Въ окрузѣ 2 миль Тріесту и мѣстахъ и мѣ-сточкахъ съ людностю надъ 300 душъ и въ бѣльшихъ лѣчебныхъ мѣ-сціяхъ (Kagorten)	700 "	350 "
4. Въ іншихъ мѣ-стечкахъ	600 "	300 "

V. Для Галичини.

для Львовѣ и Кра-
кої

1. Въ Львовѣ и Кра- кої	1000 зр.	400 зр.
2. Въ мѣстахъ съ люд- ностю надъ 10.000 душъ	700 "	350 "
3. Въ мѣстахъ и мѣ- сточкахъ съ людностю надъ 5.000 душъ и въ бѣльшихъ приходахъ	600 "	300 "
4. Въ всѣхъ іншихъ мѣ- стечкахъ кромѣ о- значенихъ підъ 5)	500 "	300 "
5. Въ поодинокихъ мѣс- тостяхъ, который ма- ють означитися въ по- розумѣнію съ еписко- нами, где суть незвичайно низькій цѣни живности	450 "	250 "

Зъ Тернополя.

(B.) (Концертъ въ користь рускихъ бурсы.)

Где есть цѣль красна и люде добре волѣ-трудиться, тамъ все мусить якъ найлѣпше уда-тися. Доказомъ сего концертъ въ Тернополі, уряджений дня 20 січня (1 л. лютого) с. р. въ користь тернопольской рускихъ бурсы. Удав-ся бѣгъ кождомъ відомъ вагламть прекрасно. Шо артистична часть вишла прехорошо, се дивота, божъ виступала ту частъ хору му-жеского въ Львова, підъ проводомъ п. Вахня-нина и при сповѣдѣльѣ знаного подольского соловейка, п-Ф. Барбінського, а публика була таєк вдоволена, що наїтъ Поляки (хотіть лиши украдкомъ) признаютъ, що лѣпшого чогось и желати годъ. О Русинахъ вже вже нѣчого и не казати; бравамъ и олескамъ не було індїц, а не дивота тому; співано рускій піснѣ ру-сихъ композиторівъ, декламовано по руски, словомъ бути се рускій концертъ, тожъ мусить бѣгъ плѣнити кождого Русина.

Але и доходъ бути незвичайний; каса бурсы отримала чистыхъ 176 зр. а если салі, где концертъ отбувався булавы еще разъ таєк велика, то и доходъ були подвійній, бо много гостей бѣгли, не дostaлиши билетовъ. Отъ и бурсы наші забезпечений на якійсь частъ бѣгъ голоду и холоду, заспівакть честнимъ Русинамъ, що ихъ спомогли, хотъ може не такъ красиво якъ концертантъ, но все таки сердечно: многа лѣта! — Та не о се все намъ ходить; мы хочемо лише записати тутъ, що публика складалася переважно въ Русинівъ, духовної и спѣтскої інтелігенції, а і въ мѣ-щанці и селинъ, которыхъ такожъ немало бачи-лисѧмо. Си обставини есть великои ваги, бо она доказує, що у насъ єще не придушеніа

